

T. C.
BAŞVEKÂLET
İSTATİSTİK UMUM MÜDÜRLÜĞÜ

Şube : Maarif
Umumi : 2173
Hususi : 342

2/IV/1941

633 - 8

ÖZET:

Bir binada müsterek tedrisat yapan ilk ve eğitimci okulların istatistikleri h.

12/III/1941 tarihli ve 1711/292 sayılı tamime ektir:

Bu tamime cevaben Maarif Müdürlüklerinden bazıları, öğretmenli ve eğitimci ilk okulların istatistikleri hakkında tekrar istizahlarda bulunmaktadırlar. Şüphe uyandıracığı tahmin edilen istizahlardan mümlimleri bir araya getirilerek vahdeti temin için tamimen tavzihî muvafık görülmüştür.

1 — İlk okullarda yardımcı olarak çalıştırılan eğitimcilerin (2 B) Öğretmen cetvellerinin vekiller sütununda gösterilmesi maksada uygun düşeceği bildirilmiştir. Bunların bütçe ile kabul edilen öğretmen mevdunda ne suretle gösterileceği sorulmaktadır.

Bu kabil eğitimci eğer ilk okullarda öğretmenlere muhassas maşa vekil iseler, bütçeli bütçe ile kabul edilen öğretmen mevcuduna ilâ ve edilecektir. Şayet kendilerine muhassas eğitimci tahsisatı ile, ilk okul müfredat programını okutarak vekâlet yapıyorlarsa Vilâyet bütçesine teallük eden öğretmenler mevkiinde yer almaması lâzımdır.

Bu takdirde; arada görünecek farkın, (kendi tahsisat ile vekil olarak eğitimcinin ilk okullarda çalıştırılmasından ileri geldiği) meşruhatının cetvel altına konulması vaki şüphe ortadan kaldırılmalıdır.

2 — Yine yardımcı olarak ilk okulların müfredat programına göre çalıştırılan ve vekil addedilen eğitimcilerin (7) numaralı fişlerin (3) ve (4) üncü suallerinde ne suretle karşılık verileceği istizan olunmaktadır.

Burada okulların maddi durumlarındaki ve bilhassa tatbik edilmekte bulunan sınıf usulü prensiplerindeki gayeleri tahakkuk ettirebilmek için zaten zail olan eğitimci sınıfı gözetilmeksizin doğrudan doğ-

ruya bilfiil o okulda tedrisat yapan asil ve vekil öğretmenler ve eğitimciler mevcuduna ve sınıf ve dersane teşkilâtlarına göre muktazi cevaplar verilir.

3 — Birinci sınıf eğitimcilerin müfredat programına göre eğitimciler tarafından, müteakip sınıfları öğretmenler tarafından okutulmuş okulların, sınıf, dersane ve öğretmen durumlarının (7) numaralı fişlerdeki suallerin ne suretle cevaplandırılacağı da sorulmaktadır.

Bir binada iki nevi tedrisat yapan bu kabil okulların gayelerine göre ayrı ayrı birer okul addedilerek her birine aid durumların kendilerine mahsus cetvellerde tespit edilmesi esas tutulmuştur. Şu hale nazaran, bu nevi okulların (7) numaralı fişlerinde birinci sınıfları hariç tutularak, geri kalan sınıf, dersane ve öğretmen mevcudlarına göre lâzım gelen cevaplar yazılmalı ve birinci sınıfları da eğitimci okulların cetvellerine alınmak suretile gösterilmelidir.

4 — Keza her ders yılı başı gönderilen okul adları listelerinde ve sene başı istatistiklerinde de yukarıdaki esaslar gözönünde tutularak tespit ve şüpheyi davet eden hususlar not halinde listelerin mülâhazat hanelerinde, cetvellerin alt tarafında teşrih olunur.

5 — Süllüsani müddetle tedrisat yapan ilk okullardan (7) numaralı fişlerin alınması ve bu müddet eksik faaliyet yapanların, o ders yılı için kapalı kalmış sayılması prensip itibarile kabul edilmiştir. Bu hükmün kıyas ve aynen eğitimci ilk okullar için de teşmil ve tabiki muvafık görülmüştür.

Binaenaleyh; her birisi başlı başına birer teşekkül olan öğretmenli ve eğitimci okulların tedrisat gaye ve vehçelerinde arz ettikleri manzara ve durumlarına göre istatistiklerinin de her birinin mevzuatına uygun bir şekilde ayırd edilerek tespit olunmasını daima göz önünde bulundurulmasını tavzihan rica ederim.

Bu genelge; eğitimci okulları bulunan (57) Vilâyet Maarif Müdürlüğüne yazılmış ve bilgi için eğitimci bulunmayan Bingöl, Bitlis, Hakâri, Mardin, Siirt, Van Maarif Müdürlükleriyle (4) Umum Müfettişliğe arz edilmiştir.

Umum Müdür
C. Aybar

N. T.

DÜZELTME:

31/III/1941 tarih ve 114 sayılı Tebliğler Dergisinin birinci sayfası sağ sütununda «Ortaokullarla lise ve öğretmen okullarında 1940-1941 ders yılının birinci imtihan devresi için esaslar» başlığı altında intişar eden yazının birinci maddesindeki «lise ve ortaokullarda» ifadesinin «lise ve ortaokullarla» şeklinde düzeltilmesi rica olunur.

Bu dergideki tamimler tarafımızdan okunmuştur.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31	32	33	34	35
36	37	38	39	40

Devlet Matbaası

T. C.
MAARİF VEKİLLİĞİ
TEBLİĞLER DERGİSİ

Her hafta Pazartesi günleri neşrolunur.

Neşriyat Müdürlüğüne çıkarılır. Tek tek satılmaz. Alâkadar makam ve müesseselere dağıtılır. 50 nüshadan ibaret bir yıllığı kırk kuruş mukabilinde abonelerine gönderilir.	21 Nisan 1941 PAZARTESİ	Cilt : 3 Sayı : 117
---	----------------------------	------------------------

KANUNLAR:

1932 senesinden itibaren Tıp Fakültesinden neşet edecek tabloların mecburi hizmetlerinin lâğvı ve Leyli Tıp Talebe Yurduna alınan tıp talebesinin tâbi olacakları mecburiyetler hakkındaki 2000 sayılı kanuna ek kanun

Kanun No: 3989

Kabul tarihi: 2/IV/1941

Neşri tarihi: 7/IV/1941

Madde 1 — Leyli Tıp Talebe Yurduna Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletince lüzüm görülecek miktarda eczacı talebe dahi kabul olunur.

Madde 2 — 2000 numaralı kanunun eczacıya tahmil ettiği bîlcümle mükellefiyet ve mecburiyetler bu talebe hakkında dahi aynen tatbik

olunur. Şu kadar ki eczacılık tahsilini tam olarak yurdda geçirenlerin mecburi hizmet müddeti üç senedir.

Madde 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 4 — Bu kanunun hükümlerini icraya Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekili memurdur.

3/4/1941

KARARLAR:

Tâlim ve Terbiye Heyeti Kararı

ÖZET:

Karar sayısı : 39
Karar tarihi : 12/IV/1941

Ticaret Liselerinin ders cetvelinde değişiklik yapılması hakkında.

23 Teşrinievvel 1940 tarih ve 196 numaralı kararla 22 Kânunusani 1941 tarih ve 11 numaralı karar icabına göre Ticaret Liselerinin ikinci

ve üçüncü sınıflarından maada birinci sınıflarında da okutulması lâzım gelen haftada bir saatlik Ticaret Tarihi dersinin birinci sınıftan kaldırılması ve buna mukabil birinci sınıfta haftada iki saat üzerinden okutulan Ekonomi dersine bir saat daha ilâvesi hususunun Meslekî Tedrisat dairesinden yapılan 27 şubat 1941 tarih ve 289 numaralı teklif üzerine Vekillik makamına tasvibine arzı kararlaştır.

TAMIMLER:

NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 83/3691

25/IV/1941

ÖZET:

İlkokulların Alfabe ve Yurtbilgisi kitapları için açılan musabaka h.

634.

1942 - 1943, 1943 - 44, 1944 - 45 ders yıllarında ilkokulların 1 inci sınıflarında okutulacak Alfabe kitabı ile 4 ve 5 nci sınıflarında okutulacak Yurtbilgisi kitaplarının yazılması musabakaya konulmuş bulunmaktadır.

Bu musabakalar hakkında 1 Mayıs 1941 tarihinden itibaren gazetelerde neşredilecek olan ilânın bir örneği ile her iki kitaba ait şartnameler aşağıya yazılmıştır.

2259 sayılı kanunun tatbikine ait Talimatnamenin 5 nci maddesi gereğince bu musabakaları idarenizdeki bütün öğretmenlere bildirmenizi rica ederim.

F. U.

Maarif Vekili
Hasan-Âli Yücel

İlan sureti

1 — 2259 sayılı kanunun tabikine dair olan Talimatnameye göre bir alfabe kitabı ile İlkokulların 4 ve 5 nci sınıfları için bir Yurtbilgisi kitabı yazılması ayrı ayrı müsabakaya konulmuştur.

2 — Yurtbilgisi kitapları müsabakası müddeti 1 Haziran 1941 tarihinde başlamak ve 31 ikincikânun 1942 cumartesi günü saat 13 de bitmek üzere sekiz aydır.

3 — Alfabe kitabı müsabakası müddeti 1 Haziran 1941 tarihinden başlamak ve 29 İkincikânun 1941 Cumartesi saat 13 de bitmek üzere altı aydır.

4 — Yurtbilgisi kitapları müsabakasına iştirake karar verenler 31 Birincikânun 1941 Cuma günü akşamına ve Alfabe kitabı müsabakasına iştirake karar verenler de 30 Ağustos 1941 Cumartesi günü saat 13 e kadar bir dilekçe ile Maarif Veşilliğine müracaat ederek bu müsabakalara girecekler defterine isimlerini yazdırarak bir numara alacaklardır.

5 — Müsabakada birinciliği kazanacak kitaplar üç yıl müddetle okullarda okutulacak ve her ders yılı için Yurtbilgisi kitaplarına biner ve Alfabe için de beş yüzer lira telif hakkı verilecektir.

İkinci çıkacak kitapları yazarlara bir defaya mahsus olmak üzere birincinin müellifine verilen bir yıllık, üçüncüye, dördüncü ve beşinci çıkacaklara da birer defaya mahsus olmak üzere kitap başına ikişer yüz lira mükâfat verilecektir.

6 — Müsabakaya gireceklerin eserlerini üç nüsha olmak üzere makine ile ve kağıtların yalnız birer tarafına yazılmış olarak Maarif Vekilliğine makbuz mukabilinde, vermeleri veya göndermeleri lazımdır. Kitaba konulacak resim, şekil, grafik ve sairinin asıllarının yalnız bu nüshalardan birinde ve yerlerine konulmuş olarak bulunması kâfidir. Müsabakaya basılmış bir kitapla girenler de kitabın üç nüshasını verecek veya göndereceklerdir.

7 — Müsabakaya girenlerin eser müsveddeleri birlikte, eserleri kabul edildiği takdirde eserlerini ilan edilen telif hakkı mukabilinde ve her türlü tasarruf hakkından vazgeçerek Maarif Vekilliğine üç yıllık bir devre için telif haklarını ve kitabın o devre içindeki her basılışının son tashihlerinin kendileri veya kendi mes'uliyetleri altında tayin edecekleri diğer bir zat tarafından yazılacağı gösterir noterlikten tasdikli bir taahhüd senedi vermeleri de lazımdır.

8 — Kitaplarda bulunması lâzımgelen pedagojik ve teknik vasıfları gösteren şartnameler ile noterliğe tasdik ettirilecek taahhüd senedinin formülü Maarif Vekilliği Neşriyat Müdürlüğünden alınabilir. Mektupla isteyenlerin 6 kuruşluk bir posta pulunu da birlikte göndermeleri lazımdır.

İlkokulların dördüncü ve beşinci sınıflarında okutulmak üzere yazılacak yurtbilgisi kitapları Şartnamesi

İlkokulların 4 üncü ve 5 inci sınıflarında okutulmak üzere Yurtbilgisi dersleri için birer ders kitabı yazılacaktır. Bu kitaplarda aşağıdaki vasıfların bulunması lazımdır :

1 — Kitaplar yazılırken ilkokulların Yurtbilgisi dersleri için programda tespit edilmiş olan ve suretleri bu şartnamenin sonuna ilâve edilen hedeflerle direktifler ve Yurtbilgisi müfredat programı gözönünde bulundurulacaktır.

2 — Kitapta her üniteyi teşkil eden bahisler, birbirlerine sıkı bir surette bağlı olarak tertip edilecek ve bu bahislerin izahında tedricce riayet olunacaktır.

3 — Kitapta her bahis çocukların fikri seviyesine uygun bir surette yazılacak ve izah edilen mesele, teşkilât veya müesseseler çocukları ilgilendirilecek canlı ve vazih bir ifade ile anlatılarak o meselelerin manasını veya müesseselerin mahiyetini kavramaları temin edilecektir.

4 — Kitabın bahisleri yazılırken bunların kuru birer kıraat parçası halinde olmayarak çocuğu vatandaşlık vazifelerini kavrayacak ve yapacak telkini bir mahiyeti haiz bulunacaktır. Bu parçaların muallimin rehberliği altında kendi kendine düşünmeğe ve telkin edilmek istenen esas fikirleri muhakemesi ile bulmağa yarar bir karakterde bulunmasına da itina edilecektir.

5 — Bir fikrin veya bir teşekkülün izahında çocukların kolayca kavrayabilecekleri müzahhas misallerden istifade olunacaktır.

6 — Bahislerin mümkün olduğu kadar talebenin diğer derslerdeki umumî bilgilerle muvazi olarak ilerlemesine çalışılacaktır.

7 — Her bahsin sonuna o bahsin esas fikirlerini talebenin kavrayıp kavramadıklarını anlamak ve çocukları yapabilecekleri basit tetkik ve müşahedelere sevk etmek üzere sorular ilâve olunacaktır.

8 — Kitapların sonunda kitabın ihtiva ettiği bahisler için umumî bir fihristle resim vesairenin fihristleri bulunacaktır.

9 — Kitaplara konulan resimler alâkadar oldukları bahisleri izaha yarınacak surette açık, canlı ve tetkik edilen mevzuun en karakteristik taraflarını belirten bir mahiyette olmalıdır. Bunlardaki manzaraların, giyimişlerin ve görülen şeylerin memleketimizin hayatına aykırı ve uydurma olmamasına da itina edilmelidir.

Fotoğrafla alınmış olan resimlerin ise maksada en uygun olanlarından seçilmeleri ve ait oldukları müessesenin çalışmasını tam manası ile göstermeleri şarttır.

10 — Kitabın lüzüm görülen bahislerine çocuklar için kolay anlaşılır şematik şekil veya cetveller, tablolar konulacaktır. Bu şekillerle metinler arasında her bakımdan tam bir uygunluk bulunması şarttır.

11 — Kitapların içinde öğretmenlere ait tavsiye ve ihtarlar bulunmayacaktır.

12 — Noktalama işaretlerinin ve majüskül ve minüskül harflerin mutlak ve yerli yerinde kullanılmasına itina edilecektir.

13 — Dördüncü sınıf kitabı 57×82 1/16 k'tasında kâğıda basıldığı (yani sahife büyüklüğü 18×14.5 sm.) takdirde resimler ve şekiller birlikte olarak 5 formadan aşağı ve 6 formadan fazla tutmayacak (80-96 sf.) bir hacimde olacaktır.

14 — Beşinci sınıf kitabı 57×82 1/16 k'tasında kâğıda basıldığı (yani sahife büyüklüğü 18×14.5 sm.) takdirde resimler ve şekiller birlikte olarak 6 formadan aşağı ve 7 formadan fazla tutmayacak (96-112 sf.) bir hacimde olacaktır.

15 — Kitapları yazarlar isim ve adreslerini yalnız kapak sahifesi üzerine yazmakla iktifa edecekler, metin sahifeleri üzerinde herhangi bir şekilde hüviyetlerini tanıtmaya imkân veren bir işaret bulundurmuyacaklardır.

PROGRAM

Hedefler :

- Millet mefhumunu ve Türk Milletinin karakterini, ululuğunu, kudretini çocuklara kavratmak, Türk milletini sevdirmek, saydırmak, Türk askerini ve Türk ordusunu sevdirmek, saydırmak, bizim için askerliğin önemini kavratmak;
- Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyet rejiminin mahiyetini, Türkiyede nasıl kurulduğunu, bu rejimin başka rejimlere üstünlüğünü, Türkiyenin hayatı ve istikbali için ne kadar önemli ve zarurî bulunduğunu talebeye kavratmak ve onları Cumhuriyet rejimi için sadık ve fedakâr birer yurttaş olarak yetiştirmek ;
- Türk İnkilâbının manasını, muhtelif cephelerinin önemini, Türkiyenin saadet ve refahına yaptığı ve memleketin istikbaline yapacağı tesiri talebeye kavratmak, onları Atatürk inkilâbının fedakâr birer unsuru olarak yetiştirmek ;
- Türkiyede Devlet teşkilâtını çocuklara onların seviyelerine göre anlatmak ve öğretmek.
- Kanun mefhumunu talebeye kavratmak, kanuna ve Devlet otoritelerine itaat duygusunu ve itiyadını vermek, talebeye vazife ve hak mefhumlarını kavratmak ve Türk vatandaşlarının vazifelerini ve haklarını ve bu vazifelerle hakların önemini kendilerine telkin etmek ;
- Millet ve Yurt işlerine karşı talebeye son derecede alâka uyandırmak, millet ve yurt menfaatini her menfaatin üstünde tutmağı, millet ve yurda karşı canla, başla hizmet etmeği kendilerine itiyat ve ülkü haline getirmek.

Direktifler :

1 — Bu derste öğretmen talebeye kuru kuruya bilgi vermekle dersin hedefine varmış olmaz. Derste talebeye anlatacağı meseleler üzerinde onları düşündürmeli, talebenin anlayacağı, görüp tetkik edebileceği canlı misallerle o meselelerin manasını kendilerine kavratmalıdır.

2 — Bu derste birtakım prensipleri öğretmekle ve kavratmakla kalmamalı, bu prensiplerin çocuklarda akide ve ülkü haline gelmesine çalışmalıdır. Meselâ derste öğretmen bir taraftan millet mefhumunu talebeye kavratmak için çocukların anlayacakları misaller bularak onları düşündürmesi, millet camiasının ve millî tesanüdün manasını ve önemini kavratması ne kadar lâzım ise bir taraftan da çocuklarda Türk milletine karşı derin bir sevgi ve saygı uyandırması, askerliğe, Türk ordusuna ve millî işlere karşı içten bir alâka yaşatması, onlarda Türk milletine karşı hizmet ve fedakârlık duygularını inkişaf ettirmesi, Türk milletinin gayelerini ve ülkülerini talebeye maletmesi, bu gayeleri ve ülküleri tahakkuk ettirmek için her fedakârlığı göze alacak ve icabında hayatını verecek uyanık, duygulu ve ülkülü yurttaşlar yetiştirmesi de o kadar önemlidir.

Bu derste Cumhuriyet rejimini talebeye anlatmakla beraber bu rejimin başka rejimlere üstünlüğünü, anlayacakları canlı misallerle çocuklara kavratmak, Cumhuriyet rejimini Türkiyede kurmak için Türk milletinin yaptığı büyük fedakârlıkları canlandırmak, Atatürk'ün Cumhuriyet rejimini kurmakla Türk milletinin saadet ve refahına yapmış olduğu büyük hizmetleri talebe nazarıda belirtmek, İmparatorluk devri mukayeseler yaparak Cumhuriyet rejiminin Türk milletinin hali ve istikbali için ne kadar zarurî olduğunu talebeye sarsılmaz bir kanaat halinde yaşatmak, Atatürk'ün kendilerine emanet ettiği cumhuriyeti iktidare etmekte ve muhafaza etmenin kendileri için en büyük ödev olduğunu telkin etmek icap eder.

Yurt bilgisi derslerinde öğretmen, Türk inkilâbının muhtelif cephelerini talebeye anlatmakla beraber onlara Türk inkilâbının muhtelif cephelerinin ne kadar önemli ve milletini ilerlemesi için ne kadar zarurî olduğunu, Atatürk'ün Türk inkilâbının muhtelif cephelerinde yaptığı her hamle ile asırlardanberi duyduğumuz ihtiyaçları nasıl karşıladığını, Türk milletini asırlardanberi geri bırakan amillerden bizi nasıl kurtardığını, atıldığı her adım ile Türk milletine nasıl inkişaf yolları açtığını çocukların anlayacakları misallerle kavratması ve Türk inkilâbının her cephesinde Atatürk'ün gösterdiği yolda ve işaret ettiği amaca doğru girmenin ve bu yolda hiçbir fedakârlıktan çekinmemenin her Türk yurttaşı için nasıl bir millî ödev olduğunu telkin etmesi öğretmenin vazifesidir.

3 — Öğretmen, Yurt Bilgisi derslerinde sadece bilgi vermek, alâka ülkü uyandırmakla da kalmamalı, sırasını getirerek talebeye bu bilgi ve duyguları fiile inkişaf ettirmelidir. Meselâ öğretmen, kanuna itaatın önemini talebeye kavratmakla beraber sırasını getirerek kanunî hükümlerin tathikına da çocukları sevk etmeli, meselâ sokağı temiz tutmanın bir yurttaş için kanunî bir vazife olduğunu bir taraftan telkin ederken bir taraftan da çocukları sokağın temizliğini bozacak hareketlerden sakınmaya alıştırmalı, bisiklete binen çocukların, bisiklete binenler hakkında konulan hükümleri yerine getirmelerini temin etmesi, sokakta yürürken, tramvaya, vapura, otobüse binerken umurun selâmeti adına konulmuş olan hükümlere riayeti itiyat haline getirmelerini sağlaması lazımdır. Hasılı öğretmen çocukları daha okulda iken millî vazifelerini bir taraftan öğrenmeğe, bir taraftan da yapmağa alıştırmalı en önemli bir meseledir. Biz çocuğun daha okul hayatında iken millî meselelere karşı ne kadar ilgilendirir, daha bu çağda kendisine düşen millî ödevleri ciddi bir surette yapmağa onu ne kadar alıştırsak yarın, o çocuğun hayata atıldığı zaman millî meselelere karşı ilgilendiğini, millî ödevlerine karşı canla başla sarılmasını o kadar temin etmiş oluruz.

4 — Yurt Bilgisi derslerinde millî tesanüdün, millî disiplinin manasını ve önemini çocuklara kavratmak lazımdır. Öğretmen millet için yaşamamın, millet için ölmenin, millete bütün varlığını ve benliğini vermenin Türk çocuğunun en büyük disturu olduğunu, millî gayeleri tahakkuk ettirmenin her gayenin üstünde bulunduğunu çocuklara telkin etmelidir.

5 — Öğretmen, her ferdin bir taraftan kendi istidat ve kabiliyetlerine, bir taraftan da millet camiasının menfaatlerine en uygun olan bir işe ve mesleğe sarılmasının önemini talebe nazarıda belirtmeli, insan hangi meslekte olursa olsun işini millî menfaate en uygun bir şekilde ve en randımanlı ve müsmir bir surette yapması bir vazife olduğunu telkin etmelidir.

6 — Öğretmen, her işte disiplinin ve karakterin büyük ve önemli rolünü talebe nazarıda belirtmeli ve çocukları disiplinle çalıştırmağı ve onları sarsılmaz bir karakterde yetiştirmeği iş edinmelidir.

7 — Yurt Bilgisi öğretmeni muhtelif mevzuları çocuklara anlatırken daima onların muhitinde olan, daima yakından müşahade etmelelerine imkân bulunan şeylerden başlamak lazımdır. Meselâ öğretmen Türkiyenin idari teşkilâtını çocuklara anlatırken okulun köyde, nahiyeye, kaza veya vilâyet merkezinde ve hükümet merkezinde bulunmasından istifade ederek o yerin idare teşkilâtının en sade şekline mevzuu işlemeğe başlarsa idare teşkilâtının daha uzak cephelerini kavratmağa iyi bir temel hazırlamış olur.

8 — Yurt Bilgisi dersinde bir mevzuun mekanizmasını talebeye kavratmak için onu en basit ve en müzahhas misallerle canlandırmağa çalışmalıdır. Meselâ mebus veya belediye seçimi hakkında bir örnek için okulda şu veya bu işi sınıf adına yapmağı için seçilecek arkadaşları seçme işinden istifade etmeli, seçimde ekseriyet kazanmanın, ekaliyette kalmanın ne demek olduğunu, reylerin dağılmasının seçim işlerinde zararını talebe nazarıda belirtmelidir.

9 — Öğretmen, Yurt Bilgisi mevzularını talebeye kavratmak için okulun içinde ve dışında geçen hâdiselerden vak'alarından istifade etmeli, talebeyi hayat ile sıkı sıkıya temas ettirmelidir. Meselâ okulda herkesin istifadesi için yetiştirilmiş olan bir ağaca veya çiçeklere talebeden birinin zarar vermesinden istifade ederek öğretmen, bu hareketin umumun menfaatine dokunmuş mahiyetini talebe nazarıda belirtmeli, her işte umurun menfaatini bozacak surette hareket etmeğe genel hayatta ne kadar elim zararlar husule geleceğini göstermeli, talebe efkârı umumiyesinde umurun menfaatini bozacak işlerden sakınma duygusunu uyandırmalıdır. Yine okulda bir talebenin bir pencere camı kırması, oturduğu sırayı lekelemesi, bozması, duvarları kırılması, okulun kitaplarını yırtması veya kaybetmesi, tebesiri lüzumsuz yere kullanması gibi hâdiselerden istifade ederek öğretmenin, Devlet mallarına zarar vermenin önemli zararları üzerinde talebeyi düşündürmesi, devlet malını kendi malmızdan fazla korumanın nasıl millî bir ödev olduğunu talebeye akide haline getirmesi lazımdır.

Öğretmen, Cumhuriyet bayramı, Hâkimiyet bayramı, Atatürk'ün okulun bulunduğu yere gelmesi veya oraya gelişinin yıldönümü, Atatürk'ün bir yerde heykelinin dikilmesi, millî mücadelede bir zaferin veya Türk inkilâbına aid herhangi önemli bir vak'anın yıl dönümü, belediye veya mebus seçimi, meclisin açılması, Atatürk'ün veya Başvekilin Mecliste veya başka bir yerde nutuk irad etmesi, askerî geçit resmi, bir yılın doğumularının askere veya bir manevraya çağırılmaları, okulun bulunduğu yerde veya başka bir tarafta önemli bir kurumun kurulması gibi fırsatlardan istifade ederek ilk devrede «Hayat bilgisi» ve ikinci devrede «Yurt bilgisi» mevzularına talebenin ilgisini uyandırmaya ve bu mevzuları canlandırmaya çalışır. Gazetelerde, mecmualarda bu meseleler ve vak'alar üzerine yazılmış olan yazılardan çocukların seviyesine uygun olanlarına ve gazetelerde bu meseleler ve vak'alar hakkında çıkmış resimlere, istatistiklere, grafiklere talebenin dikkatini çeker. Bu vak'alar münasebetle yapılan törenlere talebenin iştirak etmesi dolayısıyla çocuklara bu törenlerin mevzuunu ve manasını kavratır.

10 — Yurt bilgisi mevzularını canlandırmak için gezintilerden ve ziyaretlerden azamî derecede istifade etmelidir. Mahkeme, belediye ve sair hükümet teşkilâtı mevzuları tetkik edildiği sırada çocukların mahkemeye, belediyeye, hükümet dairelerine, belediye ve mebus seçimi sırasında seçim yerlerine gönderilmesi, hükümet merkezinde meclis binasının ve başka resmî dairelerle kurumların gezdirilmesi, Millî Mü-

cadele veya Türk inkılabına ait meseleler öğretilirken Atatürk'ün heykelinin veya Atatürk adına yapılmış bir anıtını Atatürk'ün bir kongreyi açmış veya nutuk söylemiş veya önemli bir işi başarmış olduğu bir yerin ziyaret edilmesi bu mevzuları talebe nazarında canlandırarak önemli bir vasıta olur.

Öğretmen, askeri makamların müsaadesini temin etmek şartıyla çocukları askeri müesseselere ve askeri faaliyetlerin cereyan ettiği yerlere götürecektir.

11 — Yurt bilgisi mevzularını canlandırmak için resimlerden, fotoğraflardan, tablolarından istifade edilmesi lazımdır.

12 — Yurt bilgisi derslerinin başka derslerle ilgisini hiç bir zaman gözden kaçırmamalıdır.

a) Cumhuriyet rejiminin başka rejimlere üstünlüğünü, Türk inkılabının muhtelif cephelemlerini talebe kavratmak için tarihten alınmış canlı misallerden istifade etmelidir.

b) Yurt bilgisinin muhtelif mevzuları hakkında yazılmış manzûmeler veya müessir parçalar çocuklara okutulmuş ve en önemlileri ezberlettirilerek bu mevzular talebe nazarında canlandırılmaktadır.

c) Yurt bilgisi mevzuları hakkında gazetelerde, mecmualarda, başka kitaplarda çıkmış yazılara talebenin dikkati çekilerek bunları okumağa ve arkadaşlarına sırasına göre anlatmağa teşvik edilmelidir. Yurt bilgisi mevzuları hakkında tetkikler yaptırılmak üzere yapılan ziyaretler ve gezintilerin neticeleri de talebe anlatılmalıdır.

d) Yurt bilgisi dersleriyle ilgili müzik parçalarından istifade edilmelidir.

e) Yurt bilgisi mevzuları hakkında talebe resimler, kâğıttan mukavadan veya başka maddelerden örnekler yaptırılmaktadır.

f) Yurt bilgisi mevzuları, talebe resimler, kâğıt, mukavva veya başka maddelerle ifade ettirilmelidir.

(Devamı var)

TAKDIRNAME ALANLAR:

Yasav Komisyonu Kararı

ÖZET:

Sivas Bölge San'at Okulu Resim Öğretmeni Rifat Şancı'nın takdirname ile taltifi hakkında.

Karar Sayısı: 17

Karar tarihi: 30/1/1941

Sivas Bölge San'at Okulu resim öğretmeni Rifat Şancı'nın takdiri hakkında Mesleki ve Teknik Tedrisat Umum Müdürlüğünün Komisyonumuzca havale buyrulmuş 21/1/1941 tarihli ve 89 sayılı müzekkeresi okundu.

Sivas Bölge San'at Okulu Müdürü ve resim öğretmeni Rifat Şancı'nın vazifelerini mutadın fevkinde yüksek bir muvaffakiyetle ifa ettiği anlaşıldığından 1702 sayılı kanunun 18 inci maddesine göre takdirname ile taltifi hususunun Vekillik yüksek makamının tasviplerine arzına ve evrakın Mesleki ve Teknik Tedrisat Umum Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

Yasav Komisyonu Kararı

ÖZET:

Antalya Akşam Kız San'at Okulu Müdürü Kadriye Ogan h.

Karar sayısı: 18

Karar tarihi: 17/1/1941

Antalya Akşam Kız Sanat Okulu Müdürü Kadriye Ogan'ın takdiri hakkında Mesleki ve Teknik Tedrisat Umum Müdürlüğünün Komisyonumuzca havale buyrulmuş 31/XII/1940 tarihli ve 12 sayılı müzekkeresi okundu.

Müdür Kadriye Ogan'ın vazifelerini mutadın fevkinde yüksek bir muvaffakiyetle ifa ettiği anlaşıldığından 1702 sayılı kanunun 18 inci maddesine göre takdirname ile taltifi hususunun Vekillik Yüksek Makamının tasviplerine arzına ve evrakın Mesleki ve Teknik Tedrisat Umum Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

Bu dergideki tamimler tarafımızdan okunmuştur.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31	32	33	34	35
36	37	38	39	40

Devlet Matbaası

T. C. MAARİF VEKİLLİĞİ TEBLİĞLER DERGİSİ

Her hafta Pazartesi günleri neşrolunur.

Neşriyat Müdürlüğünce çıkarılır. Tek tek satılmaz. Alâkadar makam ve müesseselere dağıtılır. 50 nüshadan ibaret bir yıllığı kırk kuruş mukabilinde abonelerine gönderilir.	28 Nisan 1941 PAZARTESİ	Cilt : 3 Sayı : 118
--	----------------------------	------------------------

TALİMATNAMESİLER:

Tâlim ve Terbiye Heyeti Kararı

ÖZET:

Karar sayısı: 58

Karar tarihi: 22/IV/1941

İstanbul Üniversitesince neşredilecek ilmi eserler ve mecmualar Mütedavil Sermayesi Talimatnamesi h.

İstanbul Üniversitesince neşredilecek ilmi eserler ve mecmualar mütedavil sermayesi için Üniversite Rektörlüğünce hazırlanan ve Yüksek Tedrisat Umum Müdürlüğü ile Neşriyat Müdürlüğünce görüldükten ve mali mevzuata göre icap eden cihetleri Maliye Vekilliğinin alâkadar dairesince gösterilen lüzuma göre tâdil olunduktan sonra adı geçen Vekilliğin 131107/78-1807 sayılı ve 12/IV/1941 tarihli yazısı ile mer'iyete konulması tensip edilen ve Yüksek Tedrisat Umum Müdürlüğünün 1020/56-311 sayılı ve 11 Nisan 1941 tarihli yazısı ile dairemize tevdi olunan Talimatnamenin ilişik şekli ile kabul ve tasdikinin Vekillik Yüksek Makamının tasvibine arzı kararlaştırıldı.

İstanbul Üniversitesince neşredilecek ilmi eserler ve mecmualar mütedavil sermayesi Talimatnamesi

Madde 1 — İstanbul Üniversitesi, Fakülteleri ve Enstitüleri tarafından Türkçe ve diğer ilim dilleri ile telif, tercüme veya adaptasyon suretilerle çıkarılacak her türlü ilmi neşriyat için bir mütedavil sermaye ihdas edilmiştir.

Madde 2 — İstanbul Üniversitesince neşredilecek ilmi eserler ve mecmualar mütedavil sermayesi hesapları, sabit ve mütedavil sermayeli idare ve müesseselere mahsus hesap talimatnamesi hükümlerine göre tutulur. Muhaseplik vazifesi Üniversite Muhasebecisi tarafından yapılır. Sermayenin ita âmiri Rektördür. Sermayeden yapılacak masraflar alâkadar Fakülte Dekanlıklarınca tahakkuk ettirilir.

Nakit muhasibi ita âmiri tarafından tasdik edilmiş teydiye evrakı olmadıkça teydiyata bulunamaz. Nakit muhasibi varidat ve masraf evrakı müsbitesinin muhafazasından ve muamelâtın vaktinde yapılmasından mes'uldür.

Madde 3 — Sermayenin depo memurluğu Üniversite depo memurluğu, satış işleri de Maarif Vekilliği neşriyatı satış işleri talimatnamesinin 20 inci maddesi mucibince Maarif Vekilliği Yayınları tarafından yapılır.

Madde 4 — Mütedavil sermayeden şu hususlara para sarf olunur:
a) Eser veya makaleleri yazan veya tercüme edenlere verilecek telif hakları.

b) Neşredilecek kitapların ilmi sıhhat veya asıllarına uygunluğunu kontrol edecekler verilecek tetkik ücretleri.

c) Kitap veya mecmualar için satın alınacak her nevi kâğıt, karton, mukavva, bez vesaire gibi türlü baskı ve cilt malzemesi bedelleri.

d) Üniversite neşriyatını yaymak ve tanıtmak için mütebassıslarına yazılacak yazılarla yapılacak reklâmlar için Rektörlüğün tensibi ile verilecek propaganda ve reklâm masrafları.

Madde 5 — Üniversitece bu talimatname mucibince bastırılacak kitap ve mecmualarla diğer ilmi neşriyatın şekil ve kıt'aları ile baskı sayıları ihtiyaca göre alâkadar Fakültelere teklif ve Rektörlüğe tespit olunur.

Madde 6 — Üniversitece masrafları bu sermayeden mahsup edilerek suretile neşredilen kitapların malolma bedelleri her ne tutarsa tutsun matbu sayfa başına (kişeli sayfalar dahil) yirmi para hesabı ile satış fiyatları tespit olunur. Yalnız bu yolda hesap edilen fiyat beşin emsalini tamam doldurmadığı takdirde noksan kalan miktar zammolunur.

Madde 7 — Üniversitece bu talimatnameye göre bastırılacak kitap ve broşürlerin telif hakları iki suretle ödenir:

1) 260 kelimelik itibari sayfalara göre sayfa başına, telif eserlerde üç, tercümelerde iki lira; (mecmualarda neşredilen makaleler için de aynı esasa göre hareket edilir. Yalnız makale ne kadar uzun olursa olsun verilecek telif hakkı elli lirayı geçemez.)

2) Bastırılan kitap veya broşürlerin 3/5 ini müellife terketmek. (Bu takdirde Üniversitece alıkonulan miktar neşri tarihinden itibaren geçmeden satışa arz edilmez.)

Madde 8 — Telif hakları para olarak ödendiği takdirde üçte biri, basılacak olan kitabın tamam olarak matbaaya verildiğinde, üçte biri yarısinin basılması tamamlandığında ve kalan üçte biri de eserin basılması biterek Mütedavil Sermaye deposuna tesliminde verilir. Müteaddit ciltlerden müteşkil kitapların her cildi bir kitap itibar olunur.

Eserin müellif veya mütercimi hayatta iken veya öldükten sonra aynen veya tâdilen tekrar bastırılan kitapların telif hakları yedinci ve sekizinci maddeler mucibince müellif veya mütercimlere veyahut kanunî mirasçılara tekrar ödenir.

Madde 9 — Para veya aynen kitap verilmek suretile telif hakkı ödenerek Üniversitece neşredilen kitap ve broşürlerin edebi mülkiyetleri